

які зможуть ефективно працювати в різноманітних класах, враховуючи потреби та особливості своїх учнів.

Отже, дослідження демонструє, що безпосередній вплив культури на організацію логістичних процесів в освіті є невід'ємною частиною підготовки компетентних педагогів. Для забезпечення високої якості освіти в сучасному світі необхідно постійно адаптувати навчальні програми до культурних контекстів, обираючи методи, які стимулюють активну участь учнів і забезпечують інклюзивність. Лише через комплексний підхід можна досягти ефективного навчання та виховання майбутніх фахівців, здатних задовольнити вимоги швидко змінюваного соціокультурного середовища.

Література

1. Гуржій Н. М., Гавран В. Я., Сапотницька Н. Я. Цифрові технології та їхній вплив на управління логістичними процесами підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 55 (Вересень). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-20>
2. Колодізева Т. О., Руденко Г. Р. Інноваційні технології в логістиці: навчальний посібник. Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. 268 с.
3. Руда М. В. Перспективи впровадження освітньої логістики в Україні. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*: зб. наук. праць. 2012. Вип. 749. С. 71-77.

СИСТЕМНІСТЬ ЯК ГОЛОВНА РИСА В НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АКАДЕМІКА НАПН УКРАЇНИ Д.О. ТХОРЖЕВСЬКОГО

Василь Туташинський

Інститут педагогіки НАПН України

Київ, Україна

Анотація. У тезах виокремлено одну з головних рис академіка Дмитра Тхоржевського, яка характеризує його наукову діяльність і варта

наслідування. Вносяться пропозиції щодо подальшого розвитку творчої спадщини видатного науковця в процесі проектування і реалізації змісту технологічної освіти.

Ключові слова: системність, дидактична система, методична система, трудове навчання, технологічна освіта.

З плином часу все більше осмислюється та викристалізовується все, що встиг зробити для розвитку національної освіти і науки доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України Дмитро Олександрович Тхоржевський.

Дмитро Олександрович *системно* досліджував і намагався вирішувати багато взаємопов'язаних проблем щодо концептуальних засад, методики трудового навчання та трудової підготовки учнів. Усі проблеми він намагався вирішувати з урахуванням суспільних процесів. У фокусі його уваги були зміни в законодавстві, підзаконних нормативних актах, змісті освіти та методиці трудового навчання.

Не випадково саме «*Дидактичне дослідження системи трудового навчання*» стало темою його дисертаційного дослідження. І тепер проблема системи навчання є актуальною і потребує подальшого дослідження.

У наукових працях система визначається як структурно-функціональна цілісна єдність множини взаємозв'язаних між собою елементів, яку виокремлено із середовища відповідно до певної мети в межах визначеного часового інтервалу [1].

У процесі становлення і розвитку сучасної технологічної освіти її мета, зміст і способи його реалізації змінювалися. Розроблялися, досліджувалися та застосовувалися різні системи навчання: предметна, операційна, предметно-операційна, операційно-комплексна, проблемно-аналітична тощо. Характерні особливості більшості з цих систем достатньо розкрито в педагогічних дослідженнях [1].

Основні недоліки відомих систем трудового навчання – спрямованість на формування виконавця, що має певні знання, вміння та навички виготовлення виробів чи виконання технологічних операцій, обробки певних матеріалів, а також використання інструктажів як основного методу навчання. При цьому недостатня увага приділялася розвитку творчої особистості, здатної продукувати ідеї, розробляти і реалізовувати власні проєкти.

В сучасній педагогіці розрізняють *дидактичну* та *методичну системи навчання*.

Дидактична система забезпечує відбір змісту технологічної освіти, а *методична* – визначає шляхи його реалізації в навчальному процесі.

Зміст базової технологічної освіти визначено в *ядрі змісту освіти* Державного стандарту та знаходить відображення й конкретизацію в модельних навчальних програмах [3].

Нова *методична система технологічної освіти* розробляється із застосуванням різних методологічних підходів. Однак, які б не застосовувалися підходи до проєктування методичної системи, ознаками будь-якої системи є зв'язок між її складовими, цілісність і зумовлена ними структура.

Як відмічають вчені-дослідники різних освітніх галузей, для нинішнього етапу функціонування освіти України характерні порушення системності, чисельні рекомендації та піар замість нормативно-правового, належного фінансового та матеріально технічного забезпечення освіти.

Сурогатна суміш технічних термінів, що не відповідають чинним стандартам, безпідставна зміна тлумачення понять, засилля запозичених іноземних слів заповнили освіту в Україні.

Дмитро Олександрович попереджав про недопустимість науково необґрунтованого, «клаптикового», ситуативного та хаотичного змісту освіти. Саме тому він брав на себе відповідальну місію формувати мету, завдання та структуру нового проєкту, забезпечував його обговорення, узгодження, організацію виконання. Так було, наприклад, під час підготовки проєкту

концепції трудової підготовки учнів і так є тепер під час проєктування змісту і створення науково-методичного забезпечення нового навчального предмета «Технології».

Наразі нам як учням і послідовника Дмитра Олександровича потрібно, враховуючи досвід вчителя і видатного науковця-освітяника саме на засадах системності:

1. Створити робочі групи з розроблення:

- концепції неперервної технологічної освіти;
- проєкту стандарту технологічної галузі початкової освіти;
- змін і доповнень до Державного стандарту технологічної галузі базової середньої освіти;
- проєкту стандарту технологічної галузі повної середньої освіти;
- проєкту стандартів професійної освіти;
- проєкту стандартів вищої технологічної освіти.

2. Порухити клопотання перед МОН України щодо розроблення нових нормативно-правових документів з навчання технологій.

3. Звернутися до Інституту педагогіки НАПН України та Інституту модернізації змісту освіти МОН України з пропозицією підготувати та опублікувати:

- Довідник вчителя технологій;
- Методику компетентнісного навчання технологій;
- Збірник модельних програм з навчального предмета «Технології»;
- Практичний посібник з навчання технологій.

Література

1. Туташинський В. І., Тарара А. М., Мачача Т. С., Вдовченко В. В. Особливості реалізації змісту технологічної освіти в 7-9 класах : практичний посібник. [Електронне видання]. Київ: Видавничий дім «Освіта». 2024. 194 с. <https://undip.org.ua/library/osoblyvosti-realizatsii-zmistu-tekhnologichnoi-osvity-v-7-9-klasakh-praktychnyy-posibnyk/> (дата звернення 16.12.2024)

2. Державний стандарт базової середньої освіти.

<https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavnyi-standart-bazovoi-serednoi-osviti> (дата звернення 16.12.2024)

3. Туташинський, В. Проектування навчальних програм і підручників для 7–9 класів з навчального предмета «Технології». *Проблеми сучасного підручника*. 2024. (32). С. 306–314. <https://doi.org/10.32405/2411-1309-2024-32-306-314> (дата звернення 7.02.2025)

4. Туташинський В.І. Науково-методичне забезпечення навчального предмета «Технології» у 5-9 класах. *Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» 23 лютого 2024 року*. Український державний університет імені Михайла Драгоманова. Кафедра технологічної освіти, м. Київ. 2024. С. 296-300. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740204> (дата звернення 19.12.2024)

РОЗВИТОК В МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НАВИЧОК РОБОТИ ЗІ СТРУКТУРОВАНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ

Олег Федоров

Бердянський державний педагогічний університет

Бердянськ, Україна

Анотація: стаття розглядає питання привчання майбутніх фахівців до повсякденного застосування систем роботи зі структурованою інформацією.

Ключові слова: *дерезовидні структури даних, структурована інформація, бази даних*

Важливим моментом освіти у сьогоденні є вплив закладу освіти на методи роботи майбутнього фахівця з інформацією. Хоч це майбутній фахівець, хоч це людина на підвищенні кваліфікації або перепрофілюванні – після контакту з навчальним закладом людина має надбати оновлені функціонали,